Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentaria in universam artis logicam - Cod. Ettenheim-Münster 277

[S.l.], [17. Jahrh.]

Dvbivm secvndvm

urn:nbn:de:bsz:31-129937

Visual Library

Dicitur n. premissa 1a ob dignitatem qua alias precedunt, dicitur v. priores
propter causalitatem et eandem ob causam dicitur n. notiores et licet unum sequitur
ex alio, hoc tamen omnia nihil se sunt formaliter et ratione distinguuntur.

DUBIUM SECUNDUM

An propositio immediata recte fuerit ab Arte definita
Et an demonstratio debeat procedere ex propositionibus de
omni, de predicato essentiali et ex proprijs et nrijs.

Hoc dub. multas hic partes sed breviter nos singulas explicabimus.
Quod ad 1m Sciendum Arlenus sic propositionem immediatam definivisse
propositio immediata est illa que non est alia prior vel que caret medio. Ex
hac definitione colligunt nonnulli propositionem immediatam et per se idem omnino
esse in re. Si n. propositio immediata est illa que non est alia prior ad illam de
monstrandam erit tamen per se nota quia propositio per se nota est illa que statim
auditis terminis seipsam notificat neque eius veritas per aliam manifestatur
quod idem est ac non habere medium cum priorem propositionem per ipsa probet Vide et
S. Th. ut refert hic Massius volens explicare definitionem propositionis imme
diate dicit esse illam cuius predicatum est de essentia subiecti quod cum non
competat propositioni per se sed S. Th. idem in re erit propositio immediata et
per se. Caiet. tamen hoc in loco docet non fuisse mentem S. Th. asserere
omnem propositionem immediatam esse illam in qua predicatum est de essentia subiecti
quia dantur multae propositiones immediatae in quibus predicatum non est de essentia subiecti
ut patet in propositione in qua predicatur 1a passio vel 1a proprietas de subiecto
que ab omnibus philosophis vocatur immediata et tamen in illa predicatum non est de
essentia subiecti ut patet quia tamen est proprietas illius, similiter propositiones illae in
quibus nonnulla predicamentum nisi de alio sunt immediatae et tamen predicatum
non est de essentia subiecti quod propositio per se nota et immediata non erunt omnino et
idem.

Nos tamen quid hac in re sentiamus per has sequentes Chones explicamus.

Chō 1a. Propositio immediata recte est ab Arte definita hoc modo

Propositio immediata est quae non est alia prior eam quae caret medio

quod a priori demonstretur.

Haec Chō est communis inter Auctores et est S. Th. Caiet. Rangel. et aliorum. Et

probatur solvendo argumenta quae ea cum adduci solent.

Nos tamen est quod propositio immediata cum propositione immediata fuit in Explici dicta

quidam dicuntur dignitates et maxime propositiones de quibus nunc egimus in summulis

quidam dicuntur positiones, dignitates sunt illa propositio communissima ut quodlibet

est vel non est, omne totum est maius sua parte. Et dicuntur dignitates quia nemo

potest eis contradicere sed sunt digna ut propter seipsas illis assentiamur, quibus

nunc nostro debemus assentiri actualiter vel virtualiter si velimus aliquid de-

monstrare et talis propositio non ingreditur formaliter demonstrationem sed tamen virtualiter

quia in virtute illorum assentimus Chōi demonstrationis, positiones vero dicuntur

~~positiones~~ rerum et istae ingrediuntur formaliter demonstrationem, ideoque nunc

vocantur propositiones intrinseca demonstrationis. Dignitates vero vocantur extrin-

seca. Haec valet si dicas definitio non sequitur verum. Positio a. dicitur sequitur

verum quia demonstratio procedit ex veris ergo definitio non erit positio. nec et consequentia

patet ma. definitio spectat ad 1am mentis operationem ergo non sequitur verum. Ex definitione

quidem ut sic non sequitur verum formaliter quia tamen reperitur in 2a mentis operatione

sequitur tamen verum materialiter. Et sicut facile definitio potest deduci in formam propositionis

in qua est formaliter veritas, ita non facile potest per istam mutationem sequitur verum

quia cognita definitione statim apparet illam de definito vel subiecto vere praedicari.

Chō 2a. Propositio per se nota recte definitur a S. Th. 1a. p. q. 2a. a. 1.

Hoc modo propositio per se nota est illa cuius praedicatum includitur in

ratione subiecti. Haec Chō communiter a discipulis eiusdem D. recipitur.

Unde N. circa eam dicendi à S. Th. propositionem per se notam 1° dividit
in propositionem per se notam secundum se et non quoad nos et in illam quae est per se nota secundum
se et quoad nos. Propositio per se nota secundum se tantum ex natura sua et non quoad
nos est illa cuius praedicatum est de intrinseca ratione subiecti et immediate
cum ipso connexum, tamen talis connexio à nobis non cognoscitur et talis propositio
est ista Deus est in quo praedicatum est de intrinseca ratione subiecti et immediate
cum ipso connexum et ideo est per se nota secundum se, quia v. nos non cognoscimus
hanc immediatam connexionem non est nota quoad nos, nam ipsum Deum in hoc
statu vitae versamus non possumus Deum quidditative cognoscere sed tantum
connotative seu à posteriori et consequenter non possumus scire quod praedicatum
illi intrinseci vel immediate conveniat. Huic istae propositiones ipsi de
Deo formamus sunt per se notae secundum se et ex natura sua quia secundum se non indiget
alia propositione per quam manifestentur quia cognito subiecto secundum se statim appareat
praedicatum ei conveniri sicut lux dicitur visibilis secundum se et per se
quia non indiget alia luce ut videatur, Item quandocumque aliquid de alio praedi-
catur quod nobis ignorantibus est de ratione intrinseca subiecti et immediate
cum ipso connexum tunc talis propositio erit per se nota secundum se tantum et non quoad
nos et huiusmodi propositiones sunt illae in quibus alii definitio nobis ignota praedi-
catur de suo definito, illa 2a propositio dicitur per se nota secundum se et quoad nos
quando praedicatum est de intrinseca ratione subiecti vel immediate cum ipso con-
nexum et haec connexio à nobis cognoscitur, talis propositio est ista homo est animal
rationale quia praedicatum est de intrinseca ratione subiecti et immediate cum ipso
connexum et haec connexio à nobis cognoscitur quia penetramus naturam
subiecti et consequenter possumus cognoscere praedicata eius intrinseca et immediata.
Propositio per se nota secundum se et quoad nos iterum est duplex. Si n. praedicatum
tale talem connexionem cum subiecto ut sit omnibus hominibus nota vocatur per se

nota sdm se q ad nos oēs et tales ppōes sunt illi ppōes urbissimae v. g.
quilibet ē vel n ē. oē totum ē maius sua pte. si v. in ppōe p̄di-
catum talit connectat cum subto vel connexio sit tm nota sapientis
vocat ppōe p se nota et q ad nos sapientes et h. exemplum adducit
s. Th. loco cit. ex Boetio v. g. Incorporalia n sunt in loco et tales ppōes
possunt m appellari coēs animi conceptiōes.

Chō 3 Ppōe immediata et p se nota idem oēs sunt.

Hoc Chō videt oēa Caiet. ē tm S. Th. et Arist. hic. Ptrq hac raōe.
qa cē p se notum ē n cē notum p aliud go ppōe p se nota erit
illa cuius veritas n notificat p aliam go erit idem qd ppōe immediata
pat. hoc cōsq. qa ppōe immediata ē illa sdm Artem q caret medio
p qd probat à priori. à priori dico qa à posteriori id n repugnat
aūs a. probat pulchre B. Alb. Mag. hic Cap. 6 vbi ppōem immedia-
tam et p se notam comparat visibili p se, ppōem v. mediatam et
p aliud notam visibili p aliud sicut n. sol qa in se hl à nāa infitam
lucem et n ab alio ē p seipsum visibilis alia v. corpora qa lucem
à sole participant sunt visibilia p aliud sic m intelligibilia int intelli-
gibilia p alia sunt ex se et p se nota ut ppōes immediata, alia v.
intelligunt p aliud à q qs illuminant ut sunt ppōes mediate
qndo go S. Th. dicit ppōem p se notam cē illam in q p̄dicatum ē
de intrinseca raōe subti nil aliud voluit dicere qm p̄dicatum
in ppōe p se nota ita debere convenire subto ut p se et n p aliud
medium p qd à priori demonstrat conveniat. Ex q pat. ppōem p se
notam et immediatam idem oēs cē Vnde ad argta Caiet. sup. exacte
Rx. ad 1m qdem ngdo aūs ppōe n. in q p̄dicat 1a pssio de subto
n ē simpliciter immediata sed mediata vnde n n erit simpliciter p se
nota.

Et si dicas [illegible] propositionem [illegible] demonstrationem [illegible] quia [illegible]
[illegible] demonstrationem nullum [illegible] medium [illegible] demonstratur [illegible]
[illegible] aliud [illegible] immediate [illegible]
[illegible] immediate [illegible]
Ad 2m. duplex medium aliud [illegible] vel reale, aliud rationis vel virtuale.
medium reale dicitur illud quod est res [illegible] distincta a [illegible] et subiecto,
[illegible] medium [illegible] et [illegible] demonstrationem [illegible]
medium reale [illegible] et [illegible] medium [illegible]
dicitur, dicitur n. [illegible] demonstrationis. Medium v. rationis vel virtuale
dicitur illud quod [illegible] distincta a subiecto et [illegible]
dicitur medium virtuale [illegible] et [illegible]
[illegible] eiusdem rei [illegible]
[illegible] et [illegible] medium constituit [illegible] mediatam.
De medio reali [illegible]. De medio v. rationis vel virtuali
[illegible] medium demonstrationis
[illegible] medium reale [illegible] virtuale [illegible]
[illegible] medium constituit [illegible] mediatam.
[illegible] [illegible] demonstrationis [illegible] medium reale vel
[illegible] medium rationis vel virtuale [illegible] et medium
illud virtuale [illegible] demonstrare [illegible]
de [illegible] medio [illegible]
demonstrationis [illegible] demonstrationis [illegible]
[illegible]
Ad 3m. [illegible] immediatas negativas [illegible]
[illegible] et [illegible]
illam [illegible] negativa [illegible]
[illegible]

medio demonstrativo. propositio per se nota negativa est cuius praedicatum
negativum convenit subiecto absque ullo medio quales sunt istae propositiones quae
unum praedicamentum negat de alio quod negativum praedicatum convenit
subiecto absque ullo medio quia praedicamenta sunt per se primo diversa.
Hic solvitur in aliam obiectionem quae fieri solet contra diffinitionem propositionis immediatae
Et est huiusmodi: haec propositio homo est animal rationale est immediata et tamen potest
demonstrari de ipso homine quod ei conveniat per causam finalem v. Gfi-
dicit omne quod est creatum ad beatitudinem est animal rationale et homo est tali
modo creatus ergo est animal rationale ergo propositio immediata non erit illa quae caret
medio per quod demonstratur a priori.
Respondeo quod propositio immediata sit illa quae non habet medium in eodem genere
causae et quae non potest demonstrari per aliam in eodem genere, non tamen est inconveniens
quod demonstratur per aliam in alio genere causae sive in genere causae materialis
vel finalis ut sit in praesenti.
Ex his colligitur quod quando Aristoteles dixit demonstrationem debere procedere
ex immediatis simul non dixit quod debeat procedere ex per se notis quia propositio
immediata et per se nota idem non sunt sed forsitan restat ut hoc verum
sit cum dicitur multae demonstrationes non procedentes ex immediatis ut
sunt illae in quarto 2° aut 3° passu demonstratur de subiecto quia demon-
stratio est ista omne admirativum est risibile. Omne homo est admirativum ergo est risibile.
haec est vera demonstratio et tamen ambae praemissae sunt propositiones mediatae quae
possunt probari per aliam sive istam omne discursivum est admirativum ergo
non patet ad demonstrationem quod procedat ex propositionibus immediatis.
Ex verum esse non omnem demonstrationem procedere proprie ex propositionibus
immediatis sed quandoque potest procedere ex immediatis remote ut patet in
argumento et docet Aristoteles 1° Top. cap. 1° demonstrationem procedere ex
primis et veris aut his quae per ea fidem sumpserunt quod quidem hic

Aristoteles ex praescriptione non dixit, tamen ad generandam scientiam bene potest concurrere
propositio mediata, dummodo tamen cognoscatur per resolutionem usque ad primam
et immediatam et sic salvatur demonstrationem procedere ex immediatis
proxime vel remote, formaliter vel virtualiter ut dicunt Conviat. quia
talis propositio immediata concurrens ad scientiam debet esse virtualiter im-
mediata scilicet debet cognosci per resolutionem usque ad primam et immediatam.

Conclusio 4. Demonstratio debet procedere non ex nostris et nullo modo
ex contingentibus aut fallibilibus.

Haec est Aristoteles plurimum hac ratione. Conclusio demonstrationis est scientia sed scientia
habetur per causam nostram ergo demonstratio debet procedere ex nostris. ma est
certa plurimum ex ipsa definitione scientiae quia scire est rem per causam cognos-
cere et quod illius causa est et quod non potest aliter se habere quia ea possibilia sequuntur
effectus consequentia non potest quia praemissae sunt causae per se. Conclusio ergo si scientia est nostra
ipsa non praemissae debent esse nostrae.

Conclusio 5. Praemissae demonstrationis propter quid debent esse de omni et per se

Haec Conclusio habet duas partes. Et Illustratio prima N. duplex esse dici de omni
unum prioristicum aliud posterioristicum. Propositio de omni prioristice
est in qua praedicatum affirmatur de subiecto universaliter accepto et omni contento
sub illo non tamen pro semper vel pro omni dicto temporis ut haec omnis homo vigilat
et iste syllogismus omnis homo vigilat Petrus est homo ergo Petrus vigilat potest per
dici de omni prioristice quia in tali casu tamen attendendum sententiam Aristotelis de
qua in lib. priorum sup. egimus licet praedicatum non conveniat subiecto semper
vel pro omni dicto temporis.

Dici v. de oi posterioristicum e ut ait Arlis, qd predicatum est cuidam
insit, cuidam non insit, neq interdum conveniat et interdum non conveniat.
Et clarius propositio de oi posterioristicis e in q nullum dat subiectum de
q non affirmat predicatum neq ullum tpus in q predicatum non conveniat
subiecto ipsius propositionis sed ista oi homo e risibilis oi homo e rationalis. Et intelligitur
de tpe q subiectum aptum e recipere predicatum p q tpe ipsi postea
competit, intelligitur tam de affirmatione positiva quam negativa
positiva quidem si subiectum habeat plura sub se contenta. Negativa
a. quando subiectum non habet plura sub se contenta ut sibi propositio
singularis v. g. Petrus e risibilis q sit de oi posterioristicis qa
in illis predicatum affirmat de subiecto quidem singulari, tamen
predicatum ita e comparatum ut si subiectum haberet plura sub se
contenta non affirmaret de illis et sic e de oi posterioristicis
negativis. Et eandem ob causam Arlis ipsum declaravit p
negationem ut ex verbis eius liquet.
Et illud 2o partis sc: propositionis p se. Nam ex Arlis 4 cum modus
dicendi p se p e quando predicatum e de centra subiecti vel pars
centralis illius ut quando predicatur definitio de definito vel partes definitionis
sive physice sive metaphysice v. g. homo e animal rationale, homo est
compositus ex materia vel forma. 2us modus e quando predicatum e propria
passio subiecti vel ut ait Arlis quando subiectum e de centra predicati
subiectum in obliquo ut risibile respectu hominis dicitur p se de homine 2o modo
qa e propria passio hominis et non e de centra illius ut patet ex eius definitione
qa risibile est homo aptus ad ridendum. 3 modus e potius modus cendi
quam dicendi p se qa e illi in q substantia dicitur ens p se et non in alio
4 modus dicendi e quando subiectum e causa p se predicati ut cum dicitur
medicus medicus aedificator aedificat. Hic supposita sit.

Ex hoc conclusio demonstrationis est praedicatum [illegible] in aliquo
modo dicendi per se [illegible] praemissae demonstrationis [illegible] de per se
[illegible] de omni [illegible] praemissae demonstrationis
[illegible] de omni [illegible] certitudinem.
[illegible] alteram [illegible] minor [illegible]
[illegible] de contingentibus vel [illegible] consequentiam [illegible]
[illegible] de omni [illegible].
Conclusio demonstrationis [illegible] de [illegible]
[illegible] communibus.
Praedicatum [illegible] competere dico quod
[illegible] de omni [illegible] risibile [illegible]
ipsum adeo [illegible].
Circa [illegible] de illo [illegible] de [illegible] cum [illegible]
[illegible] unum [illegible] multis [illegible] potentia [illegible]
[illegible] intelligendum [illegible] praedicatum [illegible]
de illo [illegible] conditiones [illegible]
cum praedicatum [illegible] alicui [illegible] praedicatum [illegible]
[illegible] convertitur [illegible] praedicatum [illegible] potentia remota
[illegible] risibile [illegible] praedicatum [illegible]
[illegible] praedicatum convertitur [illegible] in aliquo modo dicendi per se [illegible]
[illegible] alterum [illegible] praedicatum [illegible]
[illegible] convertitur [illegible] ipsum [illegible]
convertibiliter [illegible] risibile [illegible] praedicatum [illegible] potentia remota
[illegible] praedicatum de omni [illegible] convenit [illegible]
[illegible] convertibiliter [illegible] praedicatum
[illegible] ultima conditio [illegible] praedicatum [illegible]
[illegible] competat [illegible] convertibiliter [illegible].

Ad alij dicunt alijs verbis, predicatum vel est illud cum quo subiectum
habet veram connexionem et est ita predicatum cum subiecto quod nil est aliud quam
convertibiliter predicari est ergo predicatum vel est rationale v. g. vel risibile
respectu hominis quia conveniunt ei omnes conditiones enumeratae. His suppos.
probatur 1a pars Christi et intelligitur de demonstratione perfectissima.
Haec demonstratio probat passionem propriam de proprio et adaequato subiecto
ostendens propter quod illi conveniat sed propria passio convertitur cum proprio
et adaequato subiecto et propria causa illius non convertitur cum illa ergo in de-
monstratione perfectissima premissae debent esse de predicato vel ut est videre in
hac demonstratione omne admirativum est risibile, omnis homo est admirativus ergo omnis
homo est risibilis in qua omnes 3 propositiones sunt de predicato vel ut patet. Et dictum est
in demonstratione perfectissima illa scilicet quia proprie passio de proprio subiecto cum
de specie quae est convertibilis cum illa, tunc non ambae premissae debent esse de
predicato vel sive convertibiles, non autem quando eadem passio predicatur de
genere particulariter sumpto quod est subiectum mediatum et talis patet
tunc non una tantum premissarum debet esse de predicato vel ut patet in hoc syllogismo
3a figurae omnis triangulus habet 3 angulos aequales duobus rectis sed omnis
triangulus est figura ergo alia figura habet 3 angulos In quo syllogismo
una tantum premissa est de predicato vel altera vero non, siquidem habere 3 angulos
non convertitur cum figura, haec non talis patet tamen quia aliquod.
Quod vero demonstratio in qua proprie passio non de proprio et adaequato subiecto
sed de aliquo eius inferiori vel non genere superiori particulariter sumpto
sit imperfectior demonstratione illa qua proprie passio de proprio et adaequato
subiecto probatur ex Arist. haec ratio propria passio per se primo convenit
adaequato et proprio subiecto et ratione illius convenit inferioribus illius et non
generi superiori particulariter sumpto ideo non. Petrus est risibilis quia homo est risibilis
et ideo non aliquis animal est risibile quia homo est risibilis ergo demonstratio in qua

constitutis passio de proprio et ad aliquid subiecto longe perfectior est altera
quam hoc non habet.
2a pars Chorisantequam probatur Nota est proprium ut ad primum spectat pro[illegible]
primum. 1o ut dist. 2a alienum eam extraneum 2o ut dist. 2a Communi
Et quando diximus cum Aristotele demonstrationem debere procedere ex propriis primum
proprium utroque modo et idem est ac si diceremus demonstrationem propter quid non debere
procedere ex causis corporis et alienis sive extraneis.
Et probatur Chorisantequam quod ad utrumque sensum nam demonstrationes procedunt ex propriis
subiecti et per rationem formalem subiecti sed propria physice et Mathematice
non sunt eadem quia subiecta non sunt eadem ergo demonstratio debet procedere ex
propriis propriis et probatur hoc ipsum Aristotelis exemplo. Ego demonstro
de homine quod sit notitiam per eius rationem formalem ergo hoc ipsum non possum
demonstrare de linea per suam definitionem et rationem formalem quia ratio
formalis lineae et hominis sunt diversae nec una sub alia continetur ergo demon-
stratio debet procedere ex propriis et non alienis.
Et ad Alterum sensum probatur Chorisantequam quando procedit ex corporis tunc nulla
premissarum est de praedicato universali sed in demonstratione propter quid ad minus una premissarum
debet esse de praedicato universali ergo debet procedere ex propriis et non ex corporis. ma. pat.
quia per hoc esse intelligimus illud quod non convertitur sed illud quod non convertitur non
potest esse praedicatum universale ergo ma. vera.
Intelligimus ergo nomine alieni aliquod medium quod est omnino alienum a subiecto
ita ut eum illo nullam habeat nostram connexionem sed tamen contingentem
quales demonstrationes solent fieri in locis Ulteriori. quando per media Ulterius
intentionum descendimus ad entia realia quibus illae sunt omnino extraneae.
Nomine corporis intelligimus eam remotam quae nullam habet cum subiecto convertentiam
sive medium sit eam remota convertibilis tamen cum subiecto, bene potest fieri
demonstratio, licet non sit dicenda aequi probata ac illa quae sit per eam immi-
diatam et proximam.

Circa premissas est aliqua dub. An illae sint inferiores Chrae. Ex
ex dictis cum Arte propria demonstrationis ceu premissas esse superiores
Chrae.
Pro ratione propria demonstrationis sit per se certa per se evidentia per se nostra
hoc est sine ullo medio illis assentiri illis. Chro v. non est certa nec evidens
aut nostra per se sed per aliud ergo premissae sunt magis certae, magis evidentes
et magis nostrae quam Chro. Tunc ultra sed id quod est magis certum magis
nostrum, magisque evidens est non magis verum ergo premissae sunt erunt veriores
Chrae et illis nostris firmius et certius adhaeret propterea ceu premissis demonstrationis
quam Chro.
Quod probatur 1o. premissae quaecunque illae sint continent unionem extremitatum
cum medio Chro. continet unionem earundem extremitatum inter sese
mediante unione eorum cum medio tanquam ratione formali ac totali propter
quam inter se uniuntur ergo prior unio a qua totaliter dependet 2a. est fortior
2a. cum sit immediatior sed unionem extremitatum cum medio esse
fortiorem nil est aliud quam premissas esse certiores ergo maior est certitudo
in premissis quam in Chrae.
Pro 2o. Idem per Axioma ab Arte hic adductum quod est huiusmodi propter
quod unumquodque tale et illud magis tale sed Chro est certa propter premissas
ergo premissae erunt magis certae. m. cum consequentia pat. maior a. nullam
hic difficultatem quia sunt multae instantiae quae probant illud dictum non esse unde
quoque verum.
Et impugnatur 1o. hoc modo Haec consequentia nil valet terra est calida propter solem
ergo sol est magis calidus quia sol non est calidus ut physici dicunt ergo dictum
hoc non habet veritatem.
2o. Haec consequentia est nulla homo est ebrius propter vinum ergo vinum est magis ebrium
3 Nil valet Homo videt propter oculum ergo oculus magis videt ergo hoc
axioma non valebit et consequenter premissae non sunt erunt certiores Chrae sed pateret
quodque Chro habere aequalem certitudinem cum premissis.

Rx varias ab Auctoribus huius axiomatis expositiones adduci. In pri. a S.
Th. explicat 1. p. q. 87 a. 2 ad 3 ubi sic loquitur ad 3 dicendum quod
cum dicitur propter quod unumquodque tale &c. hoc veritatem si intelligatur in his quae
sunt unius ordinis puta quae sunt in uno genere causae ut si dicatur sanitas est desidera-
bilis propter vitam quod vita est magis desiderabilis bene sequitur quia utrumque desi-
deratur in genere causae finalis. Si vero accipiantur ea quae sunt diversorum ordinum
illa maxima non habet veritatem ut si dicatur quod sanitas est desiderabilis propter
medicinam non sequitur quod medicina sit magis desiderabilis quia sanitas quia sanitas
est in genere causae finalis, medicina vero in genere causae efficientis.
Alii Auctores aliter illud explicant. Dicentes ad veritatem illius requiri
4 conditiones. 1a est quod attributum sive praedicatum sit communis causae et
effectui vel ut ~~aliter~~ alii dicunt in utroque inveniatur formaliter et non virtualiter
vel eminenter.
2a conditio est ut praedicatum illud recipiat magis et minus. 3a quod
sit praedicatum positivum 4 est ut sit praedicatum numero diversum in
utroque hoc est in causa et effectu unde haec consequentia est legitima aliquid est calida ob
ignem quod ignis est magis calidus quia in hoc inveniuntur omnes conditiones
enumeratae. In pri. praedicatum est communis utrique et in utroque formaliter inveniatur
2o recipit magis et minus. 3o est attributum non positivum 4 tandem.
alius calor numero est in igne et alius in aqua. Et si ex his 4 una
defuerit secundum istos auctores hoc axioma non habet veritatem unde defectu
quae conditionis nulla est ista consequentia homo est ebrius propter vinum quod vinum est
magis ebrium. Item nec illa homo est calidus propter solem quod sol est magis
calidus quia praedicatum illud scilicet ebrium aut calidum non est communis utrique extremo
formaliter cum ebrietas et calor in sole et vino tantum sint virtualiter non a-
formaliter. Ergo non non mirum quod illatio nulla sit.
Propter defectum 2ae conditionis nullum est argumentum hoc. Petrus est homo propter Paulum
vel propter Parentem quod Paulus est magis homo quia praedicatum homo scilicet non suscipit
magis et minus cum sit substantia.

Propter defectum 3ae conditionis nulla est haec consequentia. Homo est caecus propter oculum ergo oculus est magis caecus nil valet quia caecum est praedicatum privativum et non positivum.

Propter defect. 4. Consil. nulla haec est consequentia. Homo videt propter oculum ergo oculus magis videt quia non est alia numero visio in oculo et in homine sed per eandem numero visionem quae videt oculus parietem in eadem videt homo vel aliud quodcunque animal.

Aliae expositiones alii adducunt. Ex hac tamen expositione poterit constare verum esse axioma Aristotelis et non illud quod voluit probari scilicet praemissas esse certiores Chronicae.

Et complemento tamen placet adducere glossam Caiet. sup. hoc axioma. Quaerit tunc hoc axioma valere quando totus effectus potest reflecti supra veram causam v. g. quando dicimus luna est lucida propter solem ergo sol erit magis lucidus potest fieri reflexio hoc modo Luna est lucida quia sol est lucidus et tunc bene sequitur ergo sol est magis lucidus et ita legitima illa hic axiomatis est ista propter quod unumquodque tale &c. hoc est quando aliquid est tale propter aliud quia illud est tale, illud propter quod est tale est magis tale. In quo sensu dictum Aristotelis nullas patet calumnias. Et ex his patet ad ea quae in contrarium sup. adduximus.

DUBIUM TERTIUM.

Quod et quid sint praecognita et quot praecognitiones nostro requisitae ad efformandam demonstrationem?

Primus quidem principale quaesito Rx. Explicanda est illa propositio Aristotelis quam hic in ~~[illegible]~~ initio proposuit scilicet hanc. Omnis doctrina ~~[illegible]~~ omnis disciplina ex praeexistenti fit cognitione. Quae propositio non videtur undequaque vera 1o quia ex illa sequitur processus in infinitum ex cognitionibus sed hoc non est dd. ergo nec Aristotelis propositio admitti debet mi cum consequentia patet. plus sequitur.